

Udskriftsdato: 15. december 2025

2017/1 BSF 93 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med frie a-kasser med dagpenge uden modkrav

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 15. marts 2018 af Torsten Gejl (ALT), Uffe Elbæk (ALT), Josephine Fock (ALT), René Gade (ALT), Carolina Magdalene Maier (ALT), Roger Courage Matthisen (ALT), Rasmus Nordqvist (ALT) og Ulla Sandbæk (ALT)

Forslag til folketingsbeslutning

om forsøg med frie a-kasser med dagpenge uden modkrav

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingsår at fremsætte lovforslag, der etablerer et 2-årigt forsøg med frie a-kasser, der fritages for hovedparten af reglerne for dagpengemodtagerne, og hvor de tvungne regler erstattes med valgfri jobrettede og skræddersyede tilbud. Der skal kunne deltage op til fem a-kasser, og medlemmerne skal

- 1) melde sig som ledige på Jobnet,
- 2) oplyse om særlige omstændigheder såsom ferie i udlandet og start af egen virksomhed og
- 3) tage imod eventuelle jobtilbud, som de modtager i perioden.

Bemærkninger til forslaget

Stærk vækst i kontrol og regler

De seneste mange år er der sket en voldsom vækst i antallet af regler på beskæftigelsesområdet. Love og regler på beskæftigelsesområdet er vokset til 29.231 sider (Trods politiske løfter: Dagpenge-bureaukrati i vild vækst, Avisen.dk, den 3. oktober 2016). Ifølge tal fra a-kassen Min A-kasse er regelbunken vokset med 1.000 sider om året de seneste 6 år.

Flere studier viser, at kontrol, bureaukrati og mistillid i sig selv udgør en barriere for, at ledige kommer i job (jf. f.eks. Sophie Danneris Jensen: »Er du klar til at arbejde? : Et kvalitativt forløbsstudie af forandringer i arbejdsmarkedspartnerskabet blandt kontanthjælpsmodtagere på kanten af arbejdsmarkedet«, Aalborg Universitetsforlag, 2016, og Sabina Pultz: »It's not you, it's me: Governing the unemployed self in the Danish welfare state«, Københavns Universitet, 2017). De ledige mister troen på sig selv, isolerer sig, skriver dårligere ansøgninger og klarer sig dårligere til jobsamtalerne – en erfaring, som flere medarbejdere og ledere i landets a-kasser også kan genkende.

Det er ikke noget nyt, at en pludselig fyring eller et afslag på en jobansøgning gør ondt, men regelmodradset gør ondt meget værre. Det store bureaukrati og kontrolarbejdet fjerner nemlig ressourcer fra det vigtigste: at inspirere og rådgive de jobsøgende, så de kommer tættere på det, som de ønsker sig allermost i denne verden – et job. Der er en klar forventning fra politisk hold om, at a-kasserne får ledige i arbejde, men hvorfor skal vi pålægge a-kasserne at modarbejde de jobsøgende med en alt for skrap kontrol, når a-kasserne i stedet kunne bruge ressourcerne på at motivere og hjælpe de ledige med at komme i arbejde?

Det er paradoksalt og må skyldes en manglende tillid til mennesker. Der har i pressen været enkeltstående, løsrevne eksempler på det modsatte, men langt hovedparten af dagpengemodtagerne vil meget gerne arbejde. Forslagsstillerne finder ikke, at en ekstremt lille undtagelse skal styre niveauet for kontrol med alle de øvrige ledige. Det er bekosteligt og kontraproduktivt for samfundet, a-kasserne og den enkelte ledige.

Forsøg med frie a-kasser med dagpenge uden modkrav

Forslagsstillerne finder, at det er på tide at prøve noget helt nyt. Der er ingen evidens for, at flere regler får flere ledige i job. Tværtimod er der som nævnt flere studier, der dokumenterer det modsatte. Der burde således ikke være nogen tvivl om, at det er muligt at skruer op for tilliden og ned for proceskravene, uden at det går ud over beskæftigelsen. Forslagsstillerne mener derimod, at øget tillid, jobrettet hjælp og skræddersyede tilbud vil mindske ressourceforbruget (til kontrol) og øge de lediges trivsel og tiltro til egne evner, så de i højere grad vil være klar til at gribe de jobåbninger, der opstår.

Forslagsstillerne ønsker et system, hvor hovedparten af reglerne for de forsikrede ledige fjernes, så de jobsøgende slippes fri med adgang til mange flere jobrettede og skræddersyede tilbud med muligheder for eksempelvis at kunne deltage i kurser, iværksætterforløb eller andre aktiviteter, som de ledige selv finder meningsfulde, og som de selv oplever vil styrke deres muligheder for at sikre egen indkomst. Uden snærende regelbånd får de jobsøgende meget mere energi til at køre sig i stilling til beskæftigelse, samtidig med at a-kasserne langt bedre kan hjælpe de jobsøgende der, hvor den enkelte har behov for det.

Forslagsstillerne foreslår på den baggrund, at der etableres og gennemføres et forsøg med frie a-kasser med dagpenge uden modkrav. Forsøget skal evalueres eksternt i modsætning til eksempelvis frikommuneforsøgene, som kun evalueres internt. Succeskriteriet må være, at a-kasserne er bedre til at hjælpe ledige i arbejde, når kontrol erstattes af tillid. Konkret foreslås det, at der etableres et 2-årigt forsøg med deltagelse af op til fem a-kasser, der udpeges som »frie a-kasser«. Medlemmerne af disse a-kasser skal

- 1) melde sig som ledige på Jobnet,
- 2) oplyse om særlige omstændigheder såsom ferie i udlandet og start af egen virksomhed og
- 3) tage imod eventuelle jobtilbud, som de modtager i perioden.

Alle øvrige nødvendige informationer om indtjening og feriepenge kan hentes på eIndkomst.

Alle samtaler og øvrige regler såsom at udfylde ydelseskort, opdatere cv og lign. erstattes af valgfri tilbud. Dagpengemodtagerne fritages for møder m.v. i jobcenteret i hele forløbet.

Det vil være et markant paradigmeskifte, som vil frigøre mange ressourcer i a-kasserne til at støtte medlemmerne i det absolut vigtigste: jobsøgningen. Frem for at bruge ressourcerne på at kontrollere medlemmerne kan a-kasserne styrke deres tilbud i samarbejde med de ledige og skabe de bedste muligheder for lige præcis dem. Samtidig vil det frigøre masser af ressourcer hos den ledige, som i stedet for at frygte at snuble i dagpengejunglen kan bruge alle sine kræfter på at lede efter et job.

Risikoen ved dette forsøg er minimal, mens den mulige gevinst er stor: et stort indhug i dagpengebureaukratiet til gavn for den danske økonomi, a-kasserne og ikke mindst dem, det hele handler om – de ledige.

Skriftlig fremsættelse

Torsten Gejl (ALT):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med frie a-kasser med dagpenge uden modkrav.

(Beslutningsforslag nr. B 93)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.